

RĪGAS 45. VIDUSSKOLA

Ropažu iela 34, Rīga, LV-1039, tālrunis 67551719, e-pasts: r45vs@riga.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

03.12.2025.

Nr. VS45-25-8-nts

Kārtība par vadītāja, pedagogu un skolas darbinieku rīcību, ja tiek konstatēta fiziska, emocionāla vardarbība vai seksuāla izmantošana

*Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta
2023. gada 22. augusta noteikumu Nr. 474
"Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā
veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs
un to organizētajos pasākumos"
15. punktu un 16.3. apakšpunktu un Skolas nolikumu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Rīgas 45. vidusskolas (turpmāk - izglītības iestāde) vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība), mērķis ir novērst fizisku, emocionālu vai seksuālu vardarbību pret izglītojamo, radot vidi laba un godīga cilvēka attīstībai.

2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtībā arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību, vērstu pret sevi.

3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Bērnu aizsardzības centra (turpmāk tekstā – BAC) sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju 2024. gada 23. augustā izstrādāto **vardarbības gadījumu risināšanas algoritmu izglītības iestādēs**. Algoritma mērķis ir sniegt vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu personālam papildus zināšanas vardarbības prevencijā un tās nozīmē. Tas palīdz izglītības iestāžu personālam savlaicīgi reaģēt uz vardarbības gadījumiem un novērst to rašanos. Papildus algoritmā ir izstrādāts rīcības plāns gadījumiem, kad nepilngadīgais izglītojamais izdara uzvedības pārkāpumu vai apdraud savu vai citu personu drošību, veselību un dzīvību.

4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo

ieguvis izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie atbalsta komisijas speciālistiem vai pedagogiem, kuri tieši iesaistīti konkrētās problēmsituāciju risināšanā.

5. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

6. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums saskarsmē ar bērnu vai apzināta bērna pakļaušana kaitīgu faktoru, tai skaitā tabakas izstrādājumu vai augu smēķēšanas produktu dūmu vai elektroniskās smēķēšanas ierīču tvaiku, iedarbībai.

7. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiska ietekmēšana (draudot viņam, lamājot, pazemojot viņu, bērna klātbūtnē vardarbīgi izturoties pret viņa tuvinieku vai citādi kaitējot viņa emocionālajai attīstībai).

8. Bulings ir izglītības vidē īstenota apzināta psiholoģiska terorizēšana.

9. Kiberbulings ir ilgstoša rīcība vai uzvedība pret vienu vai vairākām personām pret viņu gribu, lai nodarītu psiholoģisku vai fizisku kaitējumu, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, piemēram, e-pasts, sociālie tīkli vai īsziņas (aizskarošu, rupju un nejauku ziņu sūtīšana un ievietošana sociālajos tīklos, nepatiesas informācijas (baumu) izplatīšana tiešsaitē un nepatiesas un aizskarošas informācijas aprites veicināšana, dalīšanās ar privātām bildēm uzdodoties par kādu, lai sabojātu un pasliktinātu priekšstatu, kā arī kāda cita izslēgšana no tiešsaistes grupas un naidīgi noskaņotu grupu izveide par kādu cilvēku)

10. Seksuāla izmantošana ir jebkādu seksuāla rakstura darbību veikšana ar vai bez fiziska kontakta ar bērnu nolūkā sniegt vai gūt seksuālu stimulāciju vai seksuālu apmierinājumu, vai citādu labumu, ko veic pieaugušais vai cits bērns, kurš sava vecuma vai attīstības dēļ atrodas atbildības, uzticības vai spēka pozīcijās attiecībā pret upuri, tai skaitā pakļaujot bērnu citu seksualitātei vai izmantojot informācijas vai komunikāciju tehnoloģijas. Seksuāla izmantošana var izpausties gan netiešos, gan tiešos seksuālos kontaktos.

II. Skolas pedagogu, atbalsta personāla un vadības rīcība, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo

11. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības (Pielikums Nr.1):

11.1. jebkurš izglītības iestādes darbinieks cenšas to novērst vai pārtraukt un nepieciešamības gadījumā nodrošināt pirmās palīdzības sniegšanu;

11.2. nepieciešamības gadījumā, vienojoties ar izglītojamā vecākiem, tiek izsaukta neatliekamā medicīniskā palīdzība un konflikta risināšana turpinās pēc konfliktā iesaistīto pušu atgriešanās izglītības iestādē, aicinot uz sarunu izglītojamos, izglītojamo vecākus vai likumiskos pārstāvjus, klases audzinātāju, psihologu, sociālo pedagogu, administrācijas pārstāvi.

11.3. jebkurš izglītības iestādes darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju nekavējoties ziņo izglītības iestādes vadītājam, atbalsta personāla komandas speciālistiem

un klases audzinātājam par konstatēto konflikta situāciju. Vadītājs vai sociālais pedagogs ziņo izglītojamā vecākiem par konflikta situāciju;

11.4. konfliktā iesaistītie izglītojamie raksta situācijas aprakstu par notikušo, un konfliktam piesaistītais pedagoģiskais personāls veic pārrunas ar konfliktā iesaistītajām pusēm;

11.5. ja izglītojamais turpina apdraudēt savu vai citu personu drošību, izglītības iestādē skolēnam nodrošina mācības citā skolas telpā sociālā pedagoga, skolas psihologa vai cita pedagoga klātbūtnē no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām vai brīdim, kamēr ierodas izglītojamā vecāki; vadītājs nodrošina izglītojamā vajadzībām un situācijai atbilstoša atbalsta pasākumu plāna izstrādi un plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas uzraudzību, kā arī informē dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi) par notikušo pasākumu un plānotajiem atbalsta pasākumiem. **ĪSTENO ALGORITMU!** (Pielikums Nr. 2)

11.6. Pēc notikuma izvērtēšanas, nepieciešamības gadījumā:

11.6.1. klases audzinātājs pēc sarunas ar sociālo pedagogu vai psihologu vai citu atbildīgo personu ne vēlāk kā līdz mācību dienas beigām informē vecākus ar ierakstu izglītojamo dienasgrāmatās vai vēstuli vecākiem e-klasē par notikušo konfliktu, sarunu un pieņemtajiem lēmumiem, vecāki apstiprina ar savu parakstu vai atbildi uz vēstuli e-klasē, ka viņi ir informēti par šādu konfliktu;

11.6.2. pamatojoties uz klases audzinātāja rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes vadītājs aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē;

11.6.3. ja izglītojamā vecāki nesadarbojas ar izglītības iestādi vai izglītojamā uzvedība neuzlabojas, izglītības iestāde par to informē bērnu tiesību aizsardzības institūcijas: Sociālo dienestu un Bāriņtiesu;

11.6.4. ja tiek konstatēts, ka arī turpmāk pēc atbalsta plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu vai vecāki nesadarbojas ar izglītības iestādi, pamatojoties uz Ministru kabineta 2023.gada 26.augusta noteikumiem Nr. 474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”, vadītājs nodrošina šīs informācijas nosūtīšanu pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā deklarēta izglītojamā dzīvesvieta, un, ja nepieciešams, nodrošina izglītojamam individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi un īstenošanu citā telpā vai citā laikā izglītības iestādes pedagoga klātbūtnē vai attālinātās mācības atbilstoši normatīvajam aktam par attālināto mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību līdz konkrētā gadījuma izskatīšanai bet ne ilgāk kā vienu mēnesi. Par pieņemto lēmumu vadītājs nekavējoties informē vecāku un dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi, kas informē ministriju, kuras padotībā tā atrodas). Ja konkrētā gadījuma izskatīšana turpinās ilgāk par vienu mēnesi, vadītājs, ja nepieciešams, nodrošina iepriekš izstrādātā individuālā izglītības programmas apguves plāna aktualizēšanu un tā īstenošanu kādā no minētajiem veidiem, bet ne ilgāk kā vienu mēnesi.

III. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

12. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

12.1. pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;

12.2. izglītības iestādes vadītājs sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;

12.3. izglītības iestādes vadītājs organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina sociālo pedagogu, psihologu, medmāsu vai citu atbalsta personālu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

13. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā fizisku vai emocionālu vardarbību, tiek veiktas šādas darbības:

13.1. izglītojamā vecāki vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;

13.2. izglītības iestādes pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;

13.3. izglītības iestādes vadītājs aicina uz sarunu izglītojamā vecākus un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;

13.4. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme, rājiens), atstādināt darbinieku no darba vai izteikt darba uzteikumu.

IV. Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

14. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:

14.1. klases audzinātājs, ne vēlāk kā līdz mācību dienas beigām, sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu apmeklējuma kavējumu cēloni;

14.2. ja klases audzinātājam neizdodas telefoniski vai rakstiski sazināties ar izglītojamā vecākiem vienas dienas laikā un nav noskaidrots izglītojamā apmeklējuma kavējumu cēlonis, klases audzinātājs ziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes vadītājam;

14.3. kad izglītojamais ierodas izglītības iestādē, klases audzinātājs uzklausa viņa viedokli par situāciju.

15. Situācijas, par kurām klases audzinātājs vai mācību priekšmetu skolotājs nekavējoties ziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes vadītājam:

15.1. aizdomas, ka izglītojamais cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības; (Ja tas notiek mājās, tad ikviena pienākums ir ziņot BAC līdz tās dienas beigām, ja tas ir iespējams iemesls, kāpēc skolēns neapmeklē skolu, jo tas notiek skolā, tad ziņo sociālajam pedagogam.)

15.2. klases audzinātājs vai mācību priekšmetu skolotājs pamanījis, ka izglītojamā uzvedība izmainījusies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, izglītojamais noslēdzies sevī, ir drūms),

15.3. klases audzinātājs vai mācību priekšmetu skolotājs pamanījis, ka

izglītojamam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi, vai arī izglītojamais nav ēdis.

16. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski, bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs nedēļas laikā informē izglītības iestādes sociālo pedagogu un izglītības iestādes vadītāju.

17. Sociālais pedagogs sadarbībā ar izglītības iestādes atbalsta personālu, klases audzinātāju, priekšmetu skolotājiem un vecākiem analizē izglītojamā neattaisnoto kavējumu cēloņus, izmantojot gan izglītojamā rakstveida paskaidrojumus, gan anketēšanu, gan individuālas sarunas, var veikt arī mājas apmeklējumus. Minētie uzdevumi tiek sadalīti speciālistiem izglītības iestādē.

18. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:

18.1. problēmām izglītības iestādē;

18.2. izglītojamā individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);

18.3. problēmām ģimenē.

19. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota izglītības iestādes vadītājam, kurš tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

V. Noslēguma jautājumi

20. Ar šo noteikumu stāšanos spēkā atzīt par spēku zaudējušu 20.12.2026. iekšējos noteikumus Nr. VS45-16-6-nts "Kārtība par vadītāja, pedagogu un skolas darbinieku rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība".

SASKAŅOTS

Pedagoģiskās padomes sēdē

02.12.2025.

Rīgas 45. vidusskolas direktore (izglītības jomā)

B.Neimane

Neimane

67551719